

NAŠI OBČANÉ SE ČÍM DÁL VÍCE OTEVÍRAJÍ SOUŽITÍ S VIETNAMCI A ČÍŇANY.

Občané ČR pohlízejí stále se značnou nedůvěrou na cizince, přicházející z východní a jihovýchodní Evropy nebo Asie. V porovnání s dosavadními výzkumy jsou však Češi výrazně otevřenější bližšímu soužití s Vietnamci a Číňany a ukazuje se, že jde o dlouhodobý a konzistentní trend. Vůbec největší odstup mají naši občané od Romů.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 31. března – 8. dubna 2011. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1286 respondentů.

Postoje české veřejnosti k cizím státním příslušníkům žijícím na našem území mapuje STEM od roku 1994. Tolerance a vstřícnost k jednotlivým národům a etnikům, jejichž příslušníci žijí v ČR, zkoumá prostřednictvím ochoty lidí mít jejich zástupce jako sousedy (viz graf na str. 2).

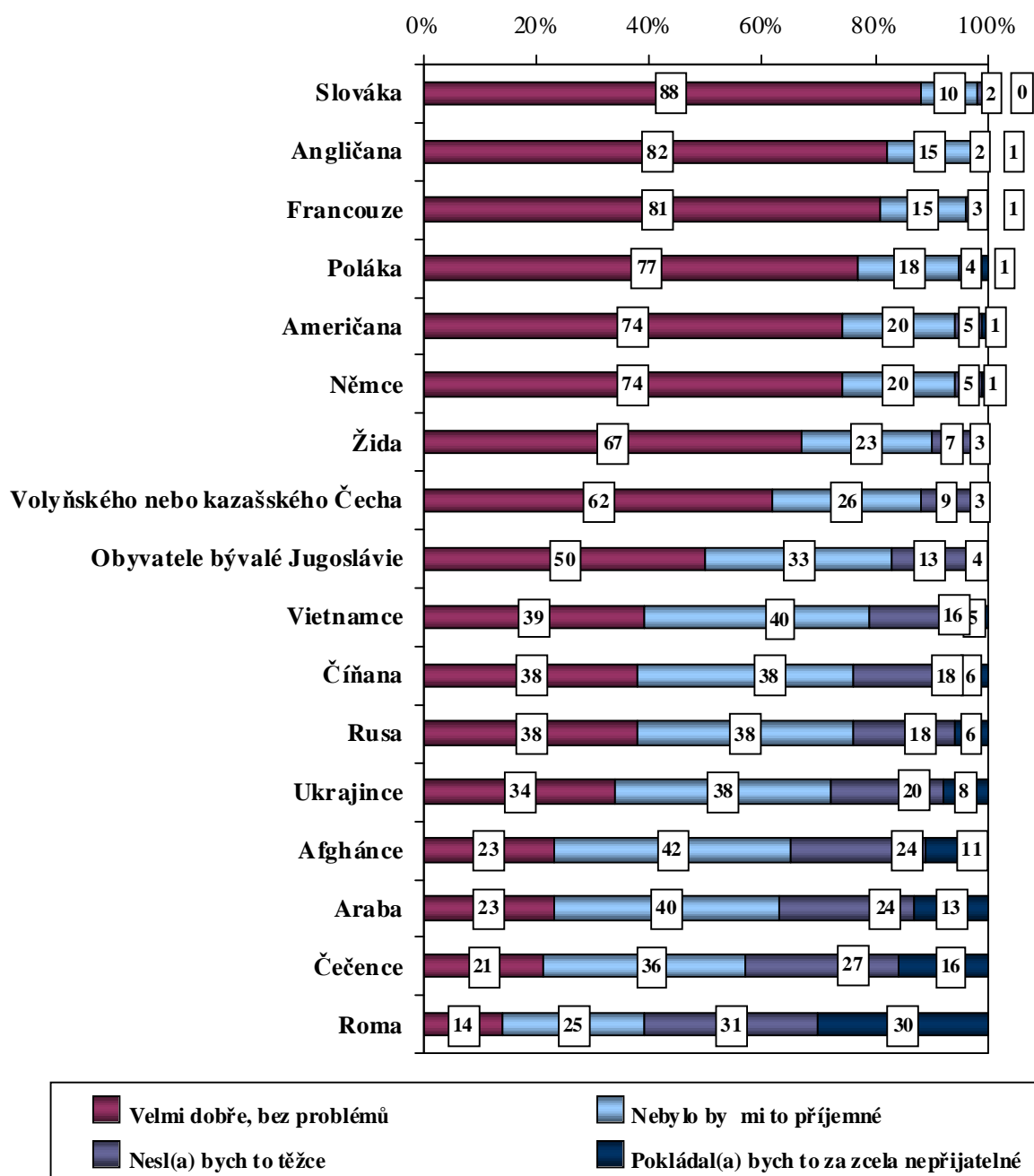
Rozdíly jsou dány jednak geografickou a kulturní blízkostí Čechů k těmto příslušníkům různých národů a etnik, jednak zkušeností (historickou i zcela nedávnou, zprostředkovanou i přímou), kterou s nimi Češi mají. Tradičně nejlépe jsou vnímáni Slováci – bezproblémový postoj k nim vyjádřilo 88 % dotázaných. Následují příslušníci západních národů, Angličané (82 %), Francouzi (81 %), Američané (74 %) a Němci (74 %). Kladný vztah naši občané deklarují i vůči Polákům (77 %). Zhruba tři čtvrtiny lidí by nesly velmi dobře a bez problémů sousedské soužití se zástupci těchto národů. Přibližně dvě třetiny občanů by rovněž neměly problém s tím mít za sousedy Židy (67 %) anebo Volyňské a Kazašské Čechy (62 %). Polovina dotázaných by velmi dobře nesla sousedský vztah s obyvateli bývalé Jugoslávie.

Ostatní národnosti jsou již jako potenciální sousedé přijímány převážně s nelibostí, u Vietnamců, Číňanů, Rusů a Ukrajinců relativně mírnou (34-39 % dotázaných by nemělo problém mít příslušníky daných zemí za sousedy).

Na konci pomyslného žebříčku přijatelnosti cizince-sousedů jsou příslušníci tří národů, blízkých si kulturně, s nimiž jsou navíc nejčastěji spojovány obavy z terorismu – Afghánci, Arabové a Čečenci. Vůbec největší odstup pak mají Češi od Romů, etnika dlouhodobě žijícího na území střední Evropy, avšak kulturně a sociálně odlišného. Konkrétně pouze 14 % českých občanů by přijalo bez problémů, kdyby v jejich sousedství žili Romové, a pro téměř třetinu lidí (30 %) je takové soužití zcela nepřijatelné.

"Jak byste nesl(a), kdybyste měl(a) za souseda:"

(podíly odpovědí v %)

Pramen: STEM, Trendy 4/2011, 1286 respondentů starších 18 let

Negativní postoje k cizincům žijícím v naší zemi – nejen přicházejícím z chudších částí světa, ale také vůči západním národům – mají především lidé, jejichž materiální situace podle vlastního vyjádření není dobrá. Jsou to také levicově orientovaní lidé, kdo méně často přijímá za své sousedy zástupce všech sledovaných skupin (nejvíce se to týká Němců, Američanů, Angličanů, Francouzů, Arabů a Židů). Naopak lidé orientovaní pravicově častěji zastávají otevřenější postoje.

Vztah Čechů k sledovaným národům a etnikům se od roku 1994, kdy jej STEM začal zjišťovat, zásadně nezměnil (pouze v letech 2005-2008 došlo k všeobecnému mírnému poklesu zastoupení kladných postojů). V letošním roce jsme zaznamenali celkový nárůst otevřenosti vůči Němcům, volyňským nebo kazašským Čechům, Vietnamcům, Číňanům a Afgháncům. V případě Vietnamců a Číňanů jde navíc o postupný a dlouhotrvající nárůst sympatií, který není dán aktuálními výkyvy v naladění veřejnosti.

K určitým negativním posunům došlo, v porovnání s výsledky z roku 2010, vůči Američanům a Rusům, jde však o výkyvy v mínění, které pozorujeme opakovaně. Blíže viz následující tabulka.

Vývoj hodnocení vztahu k jiným národům a etnikům

Podíly odpovědí „*Velmi dobře, bez problémů*“ na otázku: „*Jak byste nesl(a), kdybyste měl(a) za souseda ...?*“ (v procentech)

	4/2005	4/2006	4/2007	4/2008	4/2009	4/2010	4/2011
Slováka	92	94	93	92	91	94	88
Angličana	80	78	79	78	84	85	82
Francouze	77	76	75	74	80	83	81
Poláka	-	-	-	-	-	-	77
Američana	76	75	73	73	82	83	74
Němce	66	62	63	64	67	68	74
Žida	64	65	63	63	70	71	67
Volyňského nebo Kazašského Čecha	52	53	50	49	57	54	62
Obyvatele bývalé Jugoslávie	45	44	42	41	47	46	50
Vietnamce	30	26	27	24	34	33	39
Číňana	31	26	26	24	34	33	38
Rusa	41	39	36	38	46	46	38
Ukrajince	30	29	26	24	34	32	34
Afgánce	19	16	17	15	19	18	23
Araba	27	21	23	22	25	23	23
Čečence	18	17	17	15	20	17	21
Roma	13	11	10	12	12	14	14

Pramen: STEM, Trendy 2005-2011